

DE NOORD-BRABANDER

Staats- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIS

Foor de Stad, f 12.

Franco per post, » 14.

DICEREVERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

ADVERTENTIEN

15 cents de regel

behalve 35 cents zegel

(Verschijnende driemaal in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

De uitslag der beraadslagingen over het voorstel tot herziening der Grondwet.

Hetgeen wij voorzien en in ons vorig nummer hebben doen gevoelen, heeft zich verwezenlijkt. Het voorstel van de negen vertegenwoordigers der Nederlandsche natie, tot eene herziening der grondwet is na de algemeene beraadslagingen verworpen, door het negatief antwoord op de vraag, welke, op voordragt van den heer VERWEY-MEJAN, aan de Kamer ter beslissing was voorgesteld. Eene grondwets-herziening is afgeweerd, door eene Kamer, welker leden bijna eenparig verklaarden, dat zij wenschelijk was, en hoe wij ook de door den minister van Justitie gehouden redevoering lezen of herlezen, wij vinden er niet in, dat wij van de regering enig voorstel deswege te wachten hebben. Het zijn dezelfde oppervlakkige, dubbelzinnige woorden, dezelfde niets beduidende beloften, waarmede reeds zoo dikwijls en in zoo vele omstandigheden de geduldige en ligtgeloovige natie werd in slaap gewiegd; met dit onderscheid nogtans, dat wie de uitlegging dier oppervlakkigheid en dubbelzinnigheid zoekt in het vooraf door den minister uitgebrachte, onvernuiddelijk tot de slotsom komen doet, dat zij, voor als nog, niet gezind is, immer eene grondwets-herziening tot stand te brengen. Zij zal dit, zegt de minister, wanneer de omstandigheden het mogten vorderen. Welke omstandigheden? Is dit omrede niet klaarblijkelijk het oude onbepleet wenschurven eener herziening?

Wij hebben het reeds vroeger gezegd; wanneer het voorstel der negen door de kamer verworpen werd, zou hetzelfde in plaats van eene herziening te bevorderen, haar nog voor lang doen verschuiven.

Niet dat wij zulks aan hen wijten, die met eenen voorbeeldeloozen moed, eene onuitputbare wijsheid en eenen wonderbaren drang van redenen den strijd hebben volgestreden; maar wij wisten dat zij tegenover eene onwillige regering en eene besluiteelooze, afhankelijke en heterogene meerderheid schipbreuk moesten lijden.

Maar wat wij hoopten is niet vervuld. Wij betrouwen het innig dat de regering, steeds wijgerachtig de oogen te openen voor den algemeenen wensch der Kamer en der natie, de omstandigheid (de heer

DE JONGE zeide immers dat de regering naar omstandigheden handelen wil?) van het gedane voorstel niet heeft te baat genomen; dat zij, om het zoo uitdrukken, het voorstel niet uit handen van de negen vertegenwoordigers genomen heeft, om er het hare van te maken, onder zoodanige wijzigingen als zij vermeende dat wet, pligt en overtuiging haar voorschreven. Zulk een voorstel had gewis bij de Kamer iugang gevonden: de grootste zwarigheid, het vraagstuk van het initiatief, ware weggenomen geweest; het voorstel der regering, door de afdeelingen onderzocht, met bedenkingen en nog andere noodzakelijk geoordeelde wijzigingen teruggezonden; en door deze wrijving van denkbeelden en niet een weinig zucht van de zijde der Kamer, om van de herziening eene voldoening aan de behoeften des tijds te maken, en een weinig goeden wil van de zijde der regering om aan die voldoening mede te werken, ware welk, of waarschijnlijk, eene doelmatige, alle partijen bevredigende herziening tot stand gekomen. Maar neen! de regering heeft het niet gewild; zij is aan het stelsel van behoud gehecht zij wil en zal behouden, en toen zij eenmaal het gegrond vooruitzicht had, dat de meerderheid der Kamer niet voor het voorstel was ingenomen, wreef zij zich de handen, en knikte elkander, glimlachend toe: zie zoo, nu zal het lang duren, eer eene grondwets-herziening door ons zal worden voorgesteld. Trouwens, nimmer te voren heeft de regering zoo formeel haren afkeer van eene grondwets-herziening uitgedrukt, als de heer DE JONGE het in zijne laatste redevoering gedaan heeft; en opdat een ieder het zou weten, heeft hij wel duidelijk verklaard, dat hij sprak uit naam van alle zijne geëerde ambtgenooten. Men zegge nog dat wij geen homogeen ministerie hebben!

Doch wat wij niet miader betreuren, en in de hoogste maat onze verwondering gebaard heeft, is dat de Kamer er niet op bedacht is geweest, deze gelegenheid te baat te nemen, om haar verlaugen naar eene herziening, welke toch bijna al hare leden zoo wenschelijk achten, naar hun zeggen althans, op een krachtigen toon uitdrukken. Hoe! in oktober II. werd deze als uitgedrukte wensch in het adres op de troonrede goedgekeurd en aangenomen, en toen dat adres juist daarom door de eerste

Kamer verworpen en aan de tweede teruggezonden werd, wilde deze laatste hier het adres geheel ter zijde laten, en hare toenmalig vastgestelde uitdrukking vernietigen of wijzigen; toen dus werd haar de gelegenheid benomen dien wensch op eene behoorlijke wijze aan de regering kenbaar te maken; thans vindt zij die gelegenheid weder, en zij laat haar ontglippen. Hoe! was er dan geen enkel lid, onder de meerderheid die eene herziening der grondwet wenschelijk verklaard had en niettemin gezind was tegen het voorstel te stemmen, die moed, verstand of trouw aan pligt genoeg had, om op te staan, en, het zij door een tegenvoorstel aan dat van den heer VERWEY MEJAN, hetzij door een amendement op het voorstel zelf, te zorgen dat bij eene verwerping van de herziening, zoo als zij door de negen was voorgedragen, ten minste de regering, door eene beslissing van de kamer bij meerderheid, onderrigt wierd, dat de kamer eene herziening wenschelijk acht en verlangt? Neen, men heeft der regering geen lauwerij van de kroon harer overwinning willen ontrukken. Men heeft zich onvoorwaardelijk aan haar onderworpen.

Men zegge niet: Wij hebben het toch gezegd, dat wij eene herziening wenschelijk achten, en de ministers hebben het gehoord. Het eerste is waar, het tweede blijft eene kwestie. Het is zeer ligt mogelijk dat onze Excellentien dadelijk de oogen sloten en eventjes in dat vielen zoodra zij hoorden, dat een lid over het wenschelijke eener herziening in het algemeen begon te spreken; en voor slapen zult gij hen toch wel niet verantwoordelijk willen stellen; en hoeveel woorden gaan er niet verloren, onder het nemen van een snuifje, onder eenen handdruk, onder eene kleine conversatie met den eenen of anderen vriend; en de snuifdoos noch de vriendschap zijn toch niet uit de kamer verbannen Daarenboven, in eest, wanneer ieder lid op zich zelf, in de redevoering het wenschelijke eener herziening heeft betoogd, dan blijven die gevoelens van al die leden nog slechts individuele gevoelens, zoo lang er niet eene of andere beslissing, door meerderheid van stemmen op gevallen is. Gelooft gij het niet, vraag het dan slechts aan den heer DE JONGE, die zal het toch wel woenen te weten, en door wat hij u zal antwoorden.

Onvergetelijk en ondergeeflijk

wij het gedrag der meerderheid der Kamer ten dezen en wij meenen met regt. De voorstellers zelve, en hun die met hen gestemd hebben, kan dit niet geweten worden; zij konden zoodanig incidenteel voorstel niet doen, zonder zich zelve af te vallen.

Wat het beweren van den heer DE JONGE betreft dat eene herziening der grondwet naar buiten niet aangekleefd wordt, ja zelfs dat vele petitionarissen zich door hersenschimmige vooruitzichten van mindere lasten, althans van grondlasten, zich hebben laten verleiden, wij willen de beslissing van dat vraagstuk aan de toekomst overlaten. Binnen kort zullen vele leden, die nu tegen het voorstel *onvoorwaardelijk* gestemd hebben, aan eene herkiezing moeten onderworpen worden; het gedrag der provinciale Staten bij die gelegenheid zal veel afdoen. En wanneer wij zeggen van de provinciale Staten, dan durven wij beweren, dat slechts de kleinste demonstratie, al is het maar in de fluctuatie der stemmen, een zeer veel beduidend teeken zal zijn.

Wij eindigen met den wensch, en met het vurig verlangen om er aan mede te werken, dat de natie, ofschoon steeds een waakzaam oog op hare eigene en dierbare belangen houdende, hare steeds rustige en kalme houding niet zal afleggen. Het zal, vreezen wij, niet ontbreken aan *speculanten* in pamfletten; maar zij late zich niet misleiden; zij bedenke steeds dat inwikkelingen en woeelingen het allereerst voor haarzelve de wrangste vruchten voortbrengen.

RUSLAND.

— Op het rapport van den raad der ministers heeft de keizer van Rusland den vrijen uitvoer uit vreemde landen toegestaan langs Riga en Pernau, van rogge, tarwe, gerst, haver, aardappelen, erwten en bonen tot den 1 (13) julij dezes jaars, en tevens den uitvoer van al die artikelen over zee van Riga en Pernau langs de andere Russische havens verboden, voor den ganschen tijd der scheepvaart van dit jaar.

ZWITSERLAND.

Het kanton Lucern betreedt met eene bewonderingswaardige standvastigheid den weg, welchen de zegenpraal van het godsdienstig beginsel zoo roemrijk aan hetzelfde gebaad heeft. In zijne laatste zitting van den 11 mei heeft de groote raad de uitvoerende en administratieve magt bepaald door de samenstelling van den regeringsraad. De avoyer de Kiehlmann is in die betrekking bevestigd. De heer Siegmund Müller is hem toegevoegd. De geheele raad bestaat uit zulke mannen, die, met gevaar van hun eigen leven, den strijd aangepaard hebben tusschen de godsdienstige en staatkundige onafhankelijkheid van hun roemrijk vaderland en de laaghartige vorderingen der radikalen. Den generaal Sonnenberg kwam eene plaats toe onder die dervolle mannen; zij is hem gegoten.

Niets kan den toestand van Lucern in een helderder daglicht stellen dan de redevoering van de heer Kost, voorzitter van den grooten raad, bij gelegenheid der eeds-aflegging.

» In den naam van het dapper en vroom volk van Lucern, zeide hij, in den naam van dat volk, zoo gehecht aan zijne vrijheid en zijn vaderland, woudig ik u uit om den eed te doen onder onwan-

kelbare getrouwheid en onschendbare gehechtheid aan de Roomsche-Catholijke kerk, aan den staat van Lucern, aan zijne constitutie en aan het genootschappelijk verbond.

» De kerk welke wij belijden is die, welke Jesus Christus gesticht heeft en de apostelen en hunne opvolgers hebben verspreid; zij is die heilige Roomsche kerk, die, door alle stormen des tijds heen, tot ons is gekomen. De waarheid harer leerstellingen stort, sedert achttien eeuwen, eene zoete zaligheid in de harten, die dezelve met opregtheid hebben omhelsd. Het is op het geloof aan de Catholijke kerk, dat onze voorouders den roem hunner wapenen gegrondvest hebben. Dat deze geest onzer voorouders, wier zetels wij gaan vervullen, nimmer ophoude ook onze geest te zijn. Noeh het scepticismus onzer dagen, noch de uitvallen onzer tegenstanders, noch de waanwijsheid onzer eeuw zullen uit ons hart dit goed, het kostbaarste aller goederen, rukken. Het volk roept u als bewaarders van dien schat, daarop vordert het nwen eed.

» Het volk van Lucern is een volk dat trouw aan de kerk, aan zijne constitutie en aan het genootschappelijk verbond gehecht is; dit bewijst zijne geschiedenis van oudere tijden, dit bewijzen ook de jongste gebeurtenissen, en gij zijt de vertegenwoordigers van dat getrouw volk. In die hoedanigheid gaat gij zweren, van, zoo door uwe woorden als voorbeelden, volgens geweten en overtuiging, de eer en het welzijn van uw vaderland te bevorderen; zelfs ten koste van uw leven, uw lichaam, uw bloed en al uwe goederen zijne vrijheid en onafhankelijkheid en de regten der Catholijke Kerk te verdedigen. God, uw aanstaande regter en de beslisser over uwe eeuwigheid, zal uwen eed hooren. Hij, wiens eed niet opregt was, zou van de voorspraak der heiligen afstand doen, hij zou zich, heden en voor altijd, berooven van de levendmakende kracht des Evangelies. Indien dus iemand onder u zich vermeet den eed lichtzinnig en niet met het diepste nadenken af te leggen, of eenmaal de stoutheid en goddeloosheid zoo ver zou drijven, dien eed te verbreken, hij wete, dat hij zich den afschuw der menschen en den vloek van God op den hals haalt. Groote en ernstige inwikkelingen verbeiden ons, moge de goddelijke Voorzienigheid haren magtigen arm en hare beschermende regterhand niet van ons geliefd vaderland terug trekken.»

Bene talrijke schare omringde de vaders en beschermers des vaderlands en alle harten klopten van innige aandoeningstoen honderd armen zich hemelwaarts verhieven en honderd mannelijke en onverschrokken steunen, aan den voet der altaren, den eed uitspraken, van voor de Kerk en het vaderland te leven en te sterven.

(Univers.)

Hoe troostend konen zulke berigten de smart eenigzins lenigen welke men onwaart bij het vernemen der heiligscheunige pogingen, welke in Frankrijk tegen de onwrikbare rots, de Kerk van Rome, worden in het werk gesteld.

DUITSCHLAND.

Het gerucht heeft zich bevestigd, dat de heeren Izstein en llecker, leden der oppositie in het groot-hertogdom Baden, verplicht zijn geworden Berlijn te verlaten. Men kent de beweegredenen nog niet, welke het Pruisisch gouvernement tot dien maatregel genoopt hebben. De twee gedeputeerden zijn des anderej dags, den 25, te Leipzig aangekomen.

RIJN-PROVINCIE.

De Catholijken dezer landstreek beklagen zich zeer over de hartstugtelijke aanslagen, welke dagelijks tegen hun geloof gericht worden door den *Observateur van den Rijn*. Dit dagblad, voorga-

door het kabinet van Berlijn opgericht en ondersteund, door eenen professor der universiteit van Bonn geredigeerd, heeft klaarblijkelijk tot taak, om onder deze geheel Catholijke bevolkingen protestantsche denkbeelden te verspreiden. In den aanvang gematigd, en zelfs veel omzigtigheid aan den dag leggende, heeft het weldra het masker afgeworpen, en sedert eenigen tijd doet het niet onder voor de radikale bladen van Barmen en Elberfeld in onbeschaamdheid en grofheid. Geen dag gaat er om, of het stelt zich tot weerklink van den laaghartigsten laster, de kennelijkste logens en beleedigendste personaliteiten. De Zwitsersehe gebeurtenissen hebben vooral aan dat blad stof geleverd tot de woedendste uitvallen tegen de Catholijken, inzonderheid de jesuiten, welke het niet vreest voor al het vergoten bloed verantwoordelijk te stellen, en het heeft niet gearzeld partij te trekken voor de Zwitsersehe radicalen. De censuur sluit de oogen voor dit ongehoord schandaal. En wanneer van eene andere zijde het *Keulsch dagblad* het onderneemt, de belangen der Catholijken te bepleiten, welke van alle kanten verguisd worden, legt men het hinderpalen in den weg en maakt men nu zoo ruim gebruik van het regt van censuur, dat het, om alle inwikkeling met de uitvoerders van het gezag te vermijden, zich zelve tot het stilzwijgen moet veroordeelen. Toen daarenboven onlangs de Catholijken van Trier aan het gouvernement magtiging gevraagd hebben, om een dagblad, aan hunne zaak gewijd, op te rigten, ontvingen zij het sacramentele antwoord: Er is geen behoefte aan. Niettegenstaande dat alles, blijft de heer de Schaper, president der Rijn-provincie, volhouden, dat de schaal der censuur gelijk is aan de schaal van Themis, en altijd in een volmaakt evenwigt staat; in een woord dat er, opzigtens de drukpers, eene volkomene gelijkheid wordt in acht genomen tusschen de Catholijken en de protestanten.

PRUISSEN.

BERLIJN 24 mei. Blijkens de brieven alhier uit Warschau ontvangen, is de keizer van Rusland den 19 in de hoofdstad van het oude Polen aangekomen. Z. M. zal er tot den 25 blijven en daarna zijne inspectie-reis door de provincien voortzetten.

GROOT-HERTOGDOM BADEN.

De ex-kerkelijke raad en professor Dr. H. Schreiber is, als apostaat openlijk in den kerkelijken ban geslagen, bij een vonnis, den 9 mei II. tegen hem uitgesproken door den Aartsbisschop van Friburg. Die ongelukkige heeft zich aan de ellendige seote van Ronge en Czersky aangesloten.

AMERIKA.

De Mexicaansche dagbladen behelzen berichten van Cirevas, minister van buitenslandsche zaken aan het congres, betrekkelijk de inlijving van Texas. De minister erkent, dat het even mogelijk zou zijn, den oorlog aan de Vereenigde Staten te verklaren als Texas te herwinnen. Hij geeft dus te kennen, dat het beste middel is, de onafhankelijkheid van dat land te erkennen, aan welken deze maatregel deszelfs inlijving aan Amerika zou voor- komen.

ENGLAND.

LONDEN. Dinsdag ochtend is er een hevige brand ontstaan, in de uitgestrekte gebouwen van Dowry-street (Piccadilly) bekend onder den naam van *Rag-gate-hotel* en door een aantal huurders bewoond. De vlammen hebben zich met zooveel snelheid verspreid in de bovenste verdiepingen van het gebouw, dat, niettegenstaande de spoedig aangebragte hulp, eenige der bewoners niet zijn gered geworden. Dertien half drie ure werd men den brand meester, na dat dezelve onnoemelijke schade had aangerigt. Zes personen hebben in de vlammen hunnen doof gevonden, en een zevende, de dochter des eigenaars

van het hotel, die langs eenen brandladder wilde afklimmen, is op het balkon der eerste verdieping nedergevallen en op slag gedood. Men schat het verlies, bij dezen brand geleden, op 20,000 p. st.

— De morning Advertiser den voortgang van het pauperismus willende bewijzen, zegt, dat in 1844 bijna twee millioen ingezetenen, als behoeftigen onderstand hebben gevoelen. De plaatselijke omschrijvingen voor de armen bedragen jaarlijks 10 millioen ponden st.

— De hertog van Nemours wordt in den loop der volgende week te Londen verwacht. Hij komt bij H. M. een bezoek afleggen. Men gelooft dat de prins het groot bal costumé, hetwelk den 6 juni door de koningin gegeven wordt, zal bijwonen.

— De steenkolen hebben in Engeland eene merkbare daling ondergaan; de prijs van de eerste kwaliteit Wallend is gekomen op 2 sch. 3 d. de ton; eenige exploitatiën behouden echter hunne oude prijzen, vooral die, welke de steenkolen voor de stoommachines leveren.

SPANJE

De aanspraak, waarmede koningin Isabella de zitting der cortes gesloten heeft, behelst geen woord over hare betrekkingen met de vreemde mogendheden. Dit was eene ware teleurstelling voor de algemeene nieuwsgierigheid, die gehoopt had eenige aanwijzingen omtrent den staat der zaken tegenover den H. Stoel te zullen vernemen.

FRANKRIJK

PARIS 28 mei. In de zitting van heden der Kamer van gedeputeerden heeft de heer G. de Beaumont, bij gelegenheid der beraadslagingen over de aangevraagde credieten voor Algérie, het ministerie geïnterpelleerd nopens de Marokkaansche aangelegenheden. Men had gedacht dat de minister Guizot, in persoon, op die interpellatie zou hebben geantwoord. Dit is echter niet geschied; de heer Duchâtel, die zoo als men weet, ad interim met de portefeuille van buitenlandsche zaken belast is, heeft het aangegevoelde beklommen, en gezegd in geene verklaring te zullen komen over de regering van Abd-el-Rhaman om het tractaat van Lallo-Magrenia te bekrachtigen. De minister heeft slechts eenige beweringen van den heer de Beaumont en van den heer Billaut ontzenuwd, en tevens ontkend dat het gouvernement den generaal de la Rue gedesavouéerd had.

— Men zegt dat ons gouvernement aan de regering van Lucern het voorslag heeft gedaan om aan dr. Steiger eene schuilplaats te verleen in eene der Fransche bezittingen, alwaar hij, op zijn woord, zou kunnen verblijven. Fransch Guyana zou daartoe aangewezen zijn, en het gouvernement zou aan dr. Steiger de betrekking schenken van adjunct-doctor van het militaire hospitaal, om hem de gelegenheid te stellen eenigzins in zijn onderhoud te voorzien.

— De dagbladen geven de acte van abdicatie van Don Carlos (Karel V van Spanje) ten behoeve van zijnen zoon den prins van Asturiën gedaan, zoo als zij aan het Fransch gouvernement is opgezonden, alsmede de acte van aanvaarding van gemelden prins.

Don Carlos zal den titel dragen van graaf van Molina, en zijn zoon heeft voorloopig dien van graaf van Montemelin aangenomen. Deze laatste heeft tevens een manifest aan de Spaansche natie uitgevaardigd, waarin hij zijne gevoelens jegens haar blootlegt. Het voornaamste daarin voorkomende is dat hij zijne nienva onderdanen tegen eene reactie heeft zeer hij ook vele plaats gehad hebbende veranderingen in Spanje staatkundigen en maatschappelijke toestand betreurt, reilij houdt. De prins van Asturiën is 27 jaren en 4 maanden oud.

BRUSSEL

BRUSSEL 31 mei. De baron Bentinck, opvolger van den heer Rochussen, als Nederlandsch mi-

nister bij ons hof, is gisteren alhier aangekomen en aan het hotel Bellevue aangekomen.

— De dagbladen houden zich druk en uitsluitend met de aanstaande verkiezingen bezig, elk om de kandidaten zijner keus aan te bevelen.

— Men schrijft uit Rome 12 mei: Mgr. van Bommel, bisschop van Luk, die sedert eenige dagen uit Napels is teruggakeerd, is in een bijzonder gehoor ontvangen door Zijne Heiligheid op het Vatikaan. De prelaat heeft, na eene langdurige conferentie, afscheid van Z. H. genomen en heden ochtend de terugreis naar Luk aanvaard.

— De baron von Bauer, eerste burgemeester van Munchen, is, vergezeld van een aantal Beijersche ingenieurs, te Brussel aangekomen, met het doel eene nsaanwkeurige inspectie te nemen van het Belgisch spoorweginstelsel.

NEDERLAND

's BOSCH, 30 mei. Men schrijft ons uit 's Hage: De heer Schimmelpenninck verlangt niets vuriger dan zijne portefeuille van binnenlandsche zaken neder te leggen, welke hem te zwaar weegt, sedert de onbeleefdheid van de tweede Kamer en om drie zijner wets-ontwerpen in eene week te verwerpen, sedert het melancontrens geval met den Rijn-spoorweg; maar die hem nu ondragelijk wordt door de discussien over de grondwets-herziening, vooral sedert de heer Luzac hem zoo ter stade aan zijne vorige loopbaan herinnerd heeft. Men voegt er echter bij dat de koning op aandrigen van des ministers ambtgenoot, den heer van Hall, formeel geweigerd heeft de demissie van den heer Schimmelpenninck aan te nemen, althans zolang de discussien over de grondwets-herziening niet zullen afgelopen zijn; omdat de regering zijne plaats niet open zou durven laten, daar zij hierdoor te veel hare zwakte zou kunnen blootleggen en men moeilijk tot eene nieuwe keuze zou kunnen overgaan, wijl uit dezelve te zeer de opinie der regering tegenover de opinie der kamer en des volks zou uitkomen. Wel spreekt men reeds van de benoeming van den heer Faber van Riemsdyk ter vervanging van den heer Schimmelpenninck; doch de benoeming van den impopularsten man, die zich, zoo mogelijk, bij de thans aangehangene beraadslagingen nog impopularer heeft gemaakt, ware in de gegeven omstandigheden de onstaatkundigste daad, waaraan de regering zich zou kunnen schuldig maken. Later, ja, zou zulke benoeming minder verwondering baren. De heer Schimmelpenninck zal dus de gevolgen van zijnen staatkundigen afval ten einde toe moeten ondergaan. Hij wijte dit niemand dan zich zelven.

Ofschoon dit berigt blijkbaar gemeten werd voor den afloop der beraadslagingen over de grondwets-herziening, hebben wij echter vóórhand hetzelfde niet te moeten terug houden, wisthoudende van den afloop dier beraadslagingen.

— Zaterdag jl. zijn voor het justitieele Geregts-hof van Noord Brabant de laatste getuigen in zake baron van Delft, Box en Paaijens verhoord geworden. Het openbaar ministerie heeft daarop het woord gevoerd en geroepen tegen den eersten beschuldigde, baron van Delft, dat hij verklaard zou worden wterspanig, zwaaijende, tegen den tweeden beschuldigde Box, het zwaaijen van het zwaard over het hoofd en den confinement van 20 jaren, tegen den derde beschuldigde Paaijens insgelijks het zwaaijen van het zwaard over het hoofd en 5 jaren confinement.

De advocaat mr. Kivits belooft met de hem eigenaardige welsprekendheid in een kort uitgewerkte en wegelegte pleidooi, dat de feiten aan Box ten laste gelegd zijn, minder het bereik der strafvervalten en de omstandigheden, die hij uit den kerker ontsloep, zoo als die, waarin hij reeds een jaar gezuucht heeft.

Daarop kwam mr. Paaijens het woord die, onder andere middelen van verdediging, op het wagen schuldeloos gedrag van Paaijens terug wees.

Ten half tien ure des avonds werd het onderzoek in deze gewigtige zaak, die van maandag af geduurd had, en waarin het hof en het openbaar ministerie zoo veel ijver en geduld aan den dag hebben gelegd, gesloten.

De uitspraak is op aanstaanden maandag bepaald.

— De Nieuwe Rotterdamse Courant heeft het berigt van de afstemming der herziening van de grondwet in eenen rouwraud geëncadreerd. Dit blad schijnt dus in ons gevoelen te deelen, dat het vooruitzicht op eene herziening thans voor eenen geruimen tijd verschoven is. De redevoering van den Cicero van ons ministerie bevestigt dit gevoelen in den volsten zin.

's HAGE, 30 mei. Wij vernemen dat de discussie over het tarief bepaald is op aanstaanden dingsdag den 3 juni.

VLISSINGEN, 28 mei. Heden ochtend ten 9 ure kwam Z. Exc. de heer gouverneur-generaal van Indié, Rochussen, met gevolg, aan boord van Zr. Ms. stoomjagt de Leeuw, alhier aan te begraf zich terstond aan boord van het ter reede liggende fregat Jason, bestemd om Z. Exc. naar Java over te brengen.

Vrijdag of zaterdag wordt Z. K. H. prins Hendrik, aan boord van het insgelijks ter reede liggende fregat de Rijn verwacht, terwijl men vermeent, dat Z. M. onze geëerbiedigde koning, bij het uitzeilen der beide fregatten, hetwelk op 1 juni aanst. is bepaald, tegenwoordig zal zijn.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL

In de ochtend zitting van den 29 mei II. waarvan wij in ons vorig nummer een kort verslag hebben gegeven, hebben ook de heeren LUYBEN en MITSMAERS zich verzet tegen het door den heer STONK beweerde, dat de Catholijken zich uit godsdienstige beginselen tegen de grondwets-herziening verklaard hebben.

In de avondzitting van dienzelfden dag zijn de beraadslagingen voortgezet.

De heer NEDERBURGH weigert zijne medewerking aan de gedane voorstellen.

De heer DE MOERAY zal niet alles verwerpen, te meer daar hij het initiatief der kamer huldigt.

De heer MODDERMAN ziet vele bezwaren in het nemen van het initiatief door de kamer. Onder anderen betoogt hij, dat zoo al de voorgestelde wetten door de tweede en eerste kamer werden aangenomen, aan de kroon niets anders zou overblijven, dan eenvoudig aannemen of verwerpen, zonder iets te mogen veranderen, en daardoor zou het algemeen overleg geheel vervallen.

De heer THORBECKE wederlegt deze meening van den vorigen spreker, daar toch de regering in de gelegenheid is, haar gevoelen te uiten.

De heer MODDERMAN verdedigt nader zijne opinie, wijzende op art. 121 en 120 der grondwet. De ministers, zegt hij, hebben wel eene raadgevende stem bij voorstellen uit de kamer, maar hun gevoelen wordt niet, even als de voorstellen der regering, in de afdelingen onderzocht.

De heer Sisse van Ysselt werpt vooreerst het verwijt van ouwiv van zich af. Hij verklaart het voortrent de meeste grondbeginselen van de voorstellers eens te zijn, doch slechts in de afstemming niet hen te verstaan. Hij schouwt hij de door den heer van Hall voorgestelde beraadslagingen genietige worden om voorzigtig. Spreker verklaart zich bereid altijd de regten zijner geloofsgenooten te verdedigen; maar verklaart tevens, dat geene vrees, noch bedenkingen van godsdienstigen aard zijne stem zullen leiden.

De heer STONK vat thans het woord op, om de tot hem gerigte verwijzingen te beantwoorden. Hij verklaart, niets aangenomen te hebben medelidende hebben willen zeggen, maar slechts zijn persoonlijk gevoelen geuit, dat te groote schroomvalligheid voor kwetsing van teedere belangen zijn medeliden thans van medewerking tot dit voorstel terughoudt. Spreker zou daarvan de bewijzen kunnen leveren, doch wil alleen binnemen van hetgeen in oktober jl. door den heer Luyben zeiven is vooruitgezet en ook aan soortgelijke woorden, door den heer Mitsmaers gebuigt. Sprekers enige bedoeling was geweest, die vrees van zijn geloofsgenooten weg te nemen, en hen te kunnen winnen voor het belang dat, zijns inziens, in de grondwets-herziening ligt opgesloten.

Eenige Noord-Brabandsche leden vragen hierop het woord: de voorzitter verklaart hun dit niet te willen weigeren, maar geeft hun in bedenking of het niet beter ware een einde aan dezen woordenstrijd te maken.

De heer GOUBERNYR toont zich hiertoe bereid, laat aan zijnen ambtgenoot zijne individuele opinie, doch houdt vol dat zijne provincie eene betere beoordeeling verdient.

De heer LEYDEN licht zijne vroegere gezegden nog in korte bewoordingen toe.

De heer HOFFMAN acht wel eene herziening wenschelijk, maar meent dat het voorstel te ver gaat. Hij uit de hoop dat hetzelfde de regering zal overtuigen, dat op haar de pligt berust een voorstel te doen.

De heer BLEYSEWYK ziet geenen beweeggrond om tot dadelijke herziening over te gaan. Dit is niet de algemeene wensch; deze strekt zich alleenlijk uit tot vermindering van lasten.

De heer DE KEERENAER, een der voorstellers, vat de verdediging van het voorstel op. Tot grondslag zijner taak neemt hij de zeven geschriften; door den graaf VAN HOGENDORP in 1830 geschreven, welke hij beschouwt als de uiterste wilsbeschikking van den edelen staatsman, van welke uiterste wilsbeschikking hij de voorstellers de uitvoerders noemt. De voorstellers hopen nog dat de kamer eendragtig met hen zal werken, om de zaak van het algemeen belang te bevorderen, dit hopen zij, opdat de vergadering niet eenmaal de schuld drage, wanneer men zoude moeten zeggen: *het is te laat*. Spreker durft zelfs van de raadslieden der kroon ondersteuning verwachten, en kan niet veronderstellen, dat zij in de kamer verschenen zijn, om het voorstel te bestrijden.

Ochtend Zitting van den 31 mei.

In deze zitting heeft Z. Exc. de minister van Justitie het woord, namens al zijne ambtgenooten, opgevat. Zijne lange redevoering kwam hier op neder: de regering heeft vermoend dat het oogenblik nog niet gekomen was om het initiatief te nemen; zij zou dit gedaan hebben indien zij het noodzakelijk geoordeeld had. Hieruit moet echter niet afgeleid worden, dat zoo de omstandigheden het vorderen, de regering niet uit eigen beweging zoodanige veranderingen en wijzigingen in de grondwet zou voorstellen, als noodzakelijk zouden geacht worden. De kamer en de natie kunnen zich verzekerd houden dat de regering hierin handelen zal naar deze zienwijze en naar de behoeften des oogenblik. De omstandigheden en de behoeften zijn nog niet van dien aard, om eene herziening te vorderen.

De redevoering van den minister heeft tot allerlei bedenkingen aanleiding gegeven. Eenige leden hebben het betreurd dat de regering nog niet overtuigd was van de noodzakelijkheid eener herziening. Anderen hebben haar toegejuicht van althans nu openlijk voor haar gevoelen te zijn uitgekomen. Eindelijk hebben eenige leden betwogen, dat alle verdere beraadslaging overbodig werd, omdat men de stellige verzekering had, dat de regering zich niet een der voorstellen zou vereenigen. — Een der voorstanders van dit gevoelen, de heer VERWEY stelde, dus voor, dat de kamer over de volgende vraag zou stemmen.

Wil de kamer, al dan niet, thans een voorstel doen tot verandering en wijziging in de grondwet?

Het stellen dezer vraag werd ook door de voorstellers goedgekeurd.

De vraag werd afgestemd met 84 tegen 21 stemmen. Zoodat de ingediende voorstellen tot herziening der grondwet aan geene verdere beraadslagingen zullen onderworpen worden. Voor de herziening hebben gestemd de heeren:

DE MONCHY, DE MAN, DE BACKER, VAN ROSENTHAL, VAN HILLOLA, BOREEL, BRUCE, PANHUIS, STORM, SCHOONVELD, VAN GOLTSTEIN, LIZAC, ANEMAET, WIGBERS, THORBECKE, VAN HEEMSTRA, VAN RECHTEREN, VAN TWIST, CORNELL, SRENS en DE KEERENAER.

Advertentien

Een JONGELING van de R. C. Godsdienst, oud 18 jaren, bezittende den 3den Rang geexamineerd voor de Franische Taal, niet werkzaam in het Koninkrijk, verlangende als **SECONDANT** geplaatst te worden, tegen een geringe **Salaris**. Brieven franco, Lett. G. bij den boekhouder **H. J. VAN WEES te Breda**.

DILIGENCE EN OMNIBUS DIENSTEN.



JONKER EN Co.

Op den *eersten Junij* aanstaande zal de **DILIGENCE-DIENST** tussehen de stad's *Hertogenbosch* en het Station van den Rijn-Spoorweg te *Arnhem* geopend worden. Deze afstand zal met buitengewone snelheid afgelegd, en tot de dienst geheel nieuwe, zeer smaakvolle rijtuigen met afzonderlijke Coupés gebezigd worden.

De Uren van Vertrek zijn

VAN **'SHERTOGENBOSCH** NAAR GRAVE, NIJMEGEN, ARNHEM, ZUTPHEN, DOESBURG, DEVENTER, UTRECHT en AMSTERDAM, des morgens ten 4½ ure, om nog **VOOR BEURSTIJD** te AMSTERDAM te arriveren.

VAN **ARNHEM** NAAR NIJMEGEN, GRAVE en 'SHERTOGENBOSCH des namiddags ongeveer 2½ ure onmiddellijk na aankomst van de **TWEDE SPOORTREIN** van AMSTERDAM.

DE KANTOREN ZIJN:

To 's *Hertogenbosch*, Hinthamerstraat C. No. 32. te *Grave*, in de Roskam bij de Wed **SCHONENBERG**.

Behalve de verzending van Goederen met elken Spoor trein is de administratie thans mede in de gelegenheid gesteld, dagelijks bestelgoederen naar *Venlo* en *Maastricht* te kunnen expedieeren.

Amsterdam 29 mei 1845.

JONKER EN Co.

AANBESTEDING.

Op *Maandag den 16den Junij 1845*, des voormiddags ten 12 ure zal door het R. C. Kerkbestuur van *Rossum*, in tegenwoordigheid van den Ingenieur van 's Rijks Waterstaat **H. F. FYNJE**, ten huize van **P. VAN HERPEN** te *Rossum*, worden uitbesteed:

Het bouwen van eene NIEUWE KERK, en daaraan verbondene TOREN en PASTORIE, voor de R. C. Gemeente van Rossum, met de leverantie van alle daartoe benoodigde materialen.

Deze besteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek en de Teekening zal acht dagen te voren ter inzage zich bevinden bij **P. VAN HERPEN** voornemens, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Heer Pastoor, alsmede bij den Hoofd-Ingenieur **FERRAND** te *Arnhem* en den Ingenieur **FYNJE** te *Nijmegen*.

BELANGRIJKE OPENBARE VERKOOP

Patrimonieele Goederen.

De Notarissen **E. GUILLOU**, residerende te *Roermond* en **K. F. GIELEN**, residerende te *Heythuysen*, zullen op *Maandag den 9. Junij 1845* en volgende dag, telkens om 9 ure 's morgens, ten herberge van de Kinderen **VAN DE DEINCK** te *Heythuysen*, op verzoek der gemeneentelijke erven **VERMEULEN**, onder voordelinge conditien, publiek verkoopen:

1o. Eenen zeer schoonen **WATER-GRAANMOLEN**, bestaande in Rogge- en Boekweit-Molen, met eene ruimte en alleraangenaamst gelegen Woning, bevattende verscheidene Beeden en Boven Kamers, Keukens, Bakhuis, groote Zolders, Kelders, Stallingen, Schuur, Remisen, Moestuin en Boomgaard, gelegen te *Heythuysen* in sectie D. no. 492 tot en met 498.

Deze Goederen bevinden zich in den bestek mede, als zijnde nieuw opgerigt, derzelver gunstige ligging en de goede in-

rigting der Woning maken dezelve zeer geschikt tot alle nering en bedrijf.

2o. Eenen onlangs vernieuwd en wel ingerigt **WATER-OLIEMOLEN**, tegenover den reeds gemelden Graanmolen gelegen onder de gemeente *Halen*, bevattende behalve al de noodige gereedschappen, nog twee Molen-Bank en voorts een daaraan gelegen ruim gebouw houdende het al eene oppervlakte van 20 Roeden 50 Ellen, in sectie D. no. 95.

3o. Eenen **WIND-GRAANMOLEN** gelegen te *Heythuysen* inhoudende twee koppelen Steenen met al de noodige gereedschappen en gerieven tot eenen goeden Windmolen behoorende, voorkomende in sectie D. no. 487.

4o. Een groot en schoon **HUIS** met verscheidene Kamers, eene groote Binnenplaats, Schuur, Stallingen, Remise, Zolders, Bergplaatsen, eene Miltterij en eene wel ingerigte Branderij welke tot heden steeds in gebruik geweest is en bevattende eenen Ruw- en eeren Distilleer-Ketel ieder inhoudende 12 vaten, benevens Helmen, Slangen, Koelvaten en Schépen, Grondbakkers, Pompen, Beslagkuipen en alle andere noodige gereedschappen, voorts eenen Moestuin en Boomgaard te zamen groot 1 Bunders 1 Roede 60 Ellen, het al in Sectie D. no. 503 tot en met 508.

5o. Eenen **WATER GRAANMOLEN** gelegen in de gemeente *Baesoer*, genaamd *Leveroijen* en molen, met bijgelegen Molenaars-woning en Moestuin, te zamen groot 21 Roeden 20 Ellen.

6o. Ongeveer 27 Bunders 68 Roeden 60 Ellen of 90 Morgen oude maat **BOEWLAND, VEIDEN** en **HOUTGEWAS**, gelegen onder de gemeente *Halen* en *Heythuysen* in twee Perceelen op eenen korten afstand van de kom der gemeente *Heythuysen* en in de nabijheid der gemeente *Roggel*, alsmede der gehuchten *Leveroij* en *Kelpen*, welke plaatsen door de gemelde Molens geriefd worden.

Verdere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantoren van voornoemde Notarissen **GUILLOU** en **GIELEN**.



H. B. WALLAGH,
NOTARISMEESTER
van

Z. M. H. den Prins van Oranje.

verwittigt het geëerde Publiek, dat hij zich wederom van den 3 tot den 11 Junij alhier zal bevinden, en te consulteren zal zijn, over alle gebreken van den **MOND** en van de **TANDEN** en al wat tot het Mechanische deel van zijn vak behoort; is gelogéerd bij den heer **DOCTERS** in het Logement de Eenhoorn in de karréstraat, alwaar bij zijne afwezigheid zijn tandmiddel verkrijgbaar is gesteld.

* * De ondergeteekenden **DEELGENOTEN VAN DE SOCIETEIT DER NAVIGATIE OP DE ZUID-WILLEMSVAART**, gevestigd te 's Hertogenbosch, maken bij deze bekend, dat de belangrijke schade door het geleden den 25 April II., door den aan den gener Pakshuit met koopman goederen te 's Hertogenbosch, aan hun van wege **DE NEDERRIJNSCHE VERZEKERINGS-MAATSCHAPPIJ GEVESTIGD TE WESEL**, (waaraan Hoofd-Agent te 's Hertogenbosch, de Heer **H. E. DE BERGH**) naar hun volle genoege is vergoed geworden.

En rithoude eene der eerste verachten voor het ~~verzekering~~ der toeval van de zijde van de Societeit was verzuimd te observeren, zoo kunnen zij niet nalaten, aan de loofte wijze van handelen, dezer reeds algemeen zoo gunstig bekende Maatschappij openbare hulde toe te brengen, en daartoe daardoor aan een ieder aan te bevelen.

's Hertogenbosch den 7. Mei 1845.

H. WELSCHE, J. MASSART, F. A. GOYARTS, F. VAN CALKER, M. WENNAEKERS

Beurs van Amsterdam.
Zaterdag 28 Mei, ten vier ure.

W. S. 2½ pCt. 64½. Nieuwe 3 pCt. 77½. Dit Certific. 4 pCt. 100. Handeln. 154½. Rijn-Spoorweg 111½. 112. Ardoin 85 p. st. 26½. Dito Oubep. 28½. Spunje pCt. 42. Dito Binnenl. 3 pCt. 38½. Port. te Londen 2½. 167½.

Ter drukkerij van **H. A. VAN DE KOOIJ**.